

בתי המשפט

בית משפט לענייני משפחה
מחוז תל אביב
כבוד השופט יהודה גרניט
תמש 038602/99
תאריך: 16/05/2004

בעניין:
ה"א
ע"י ב"כ עו"ד אהרן מסרי
ה"ש
ע"י ב"כ עו"ד יורם ירקוני
התובעת
הנתבע

חקיקה שאוזכרה:

[חוק יחסי ממון בין בני זוג, תשל"ג-1973: סע' 4, 6](#)
[פקודת הראיות \[נוסח חדש\], תשל"א-1971: סע' 54](#)

מיני-רציו:

* משפחה - יחסי ממון בין בני זוג - איזון משאבים
לא ניתן להחילו על נכס אחד מכלל נכסי הצדדים

במסגרת הליכי גירושין מהנתבע ביקשה התובעת כי ייערך איזון משאבים בנכס אחד בלבד. ביהמ"ש דחה את תביעת האישה, בפוסקו כי עפ"י סעיף 6 לחוק יחסי ממון בין בני זוג, תשל"ג-1973 ולפי ההלכה שיצאה מלפני ביהמ"ש העליון, יש צורך, על-מנת לערוך איזון משאבים, לערוך שומה של כל הנכסים בני-האיזון של כל אחד מבני-הזוג.

לא ניתן לערוך איזון בנכס אחד בלבד, אלא אם מתברר כי זהו הנכס היחידי של מי מבני-הזוג, עניין שלא נתברר במקרה הנדון. משמעותו של עצם מושג איזון המשאבים היא איזון כל המשאבים שכל אחד מבני-הזוג צבר במהלך הנישואים והשייכים לו, עפ"י סעיף 4 לחוק יחסי ממון, למעט הנכסים המפורטים בסעיפים 3(1)-3 לחוק. לפיכך, לא ניתן לבודד נכס אחד מכלל הנכסים של מי מבני-הזוג ולתבוע את איזונו בלבד. עם זאת נפסק כי התובעת רשאית להגיש תביעה לאיזון משאבים ולכלול בה גם את הנכס נושא הדיון.

פסק דין (סופי)

1. עניינו של פסק-דין (סופי) זה הוא בשאלה האם התובעת זכאית למחצית זכויותיו של הנתבע בדירה ברח' ישראל גלילי 14 תל-אביב (להלן: דירת גלילי), או לחלופין, האם הדירה היא ברת-איזון, דהיינו - האם התובעת זכאית לקבל מהנתבע את מחצית שוויה של הדירה, כטענתה.
- רקע
2. הצדדים נישאו זל"ז כדמו"י ביום 20.6.85 והתגרשו ביום 21.10.02. לתובעת היו אלה נישואים ראשונים ולנתבע היו אלה נישואיו השניים (לנתבע 3 ילדים בוגרים מנישואיו הראשונים). ביום 25.9.87 נולד לצדדים בנם ל'.
 3. עובר לנישואים, לנתבע היו שתי דירות בבעלותו. האחת, ברחוב פנקס 76 תל-אביב (להלן: דירת פנקס) והשניה, ברח' וינגייט 213 הרצליה (להלן: דירת הרצליה). לנתבע ולאשתו הראשונה היתה דירה ברח' סמילנסקי 1 הרצליה.
 4. עובר לנישואים, היתה בבעלות התובעת דירה ברח' שמעון התרסי 1 תל-אביב (להלן: דירת שמעון התרסי) ודירה נוספת ברח' לילינבלום 10 חולון (התובעת טוענת כי דירה זאת נרכשה על-שמה, אך הרכישה מומנה על-ידי אחיה והיא אינה שייכת לה).
 5. ביום 15.2.90 נעשה חוזה לרכישת דירת גלילי; החוזה נעשה בין הקבלן לבין הנתבע.
 6. ביום 31.12.91 הצדדים עשו ביניהם הסכם גירושין. ההסכם אושר וקיבל תוקף של פסק-דין בבית המשפט המחוזי בתל-אביב ביום 22.1.92.
 7. בכתב התביעה המתוקן, התובעת ביקשה להצהיר כי הסכם הגירושין בטל ומבוטל וכי דירת גלילי נרכשה במשותף על-ידי הצדדים או לחלופין כי התובעת זכאית מכוח חזקת השיתוף או [חוק יחסי ממון](#) לזכויות בעלות בדירת גלילי.
- התובעת ביקשה לאזן את כל הרכוש, אולם בסיכומיה "צמצמה התובעת תביעתה, והיא מבקשת לראות בדירה לבדה את נכסיו של הנתבע עובר למועד פקיעת הנישואים..." (סעיף 10 לסיכומי התובעת).
8. בקדם המשפט שהתקיים ביום 30.1.02, קבעתי כי הדין יתקיים בשני שלבים.
בשלב הראשון "תדון שאלת ביטול הסכם הגירושין כולו או רק את סעיף 6 להסכם הגירושין".

בשלב השני "תדון שאלת זכותה של התובעת למחצית הזכויות בדירה ברח' גלילי..."

9. ביום 6.2.03 ניתן פסק-הדין החלקי, בו נקבע כי הסכם הגירושין בוטל מכללא בהסכמת שני הצדדים והוא אינו מחייב אותם. ולפיכך בוטל גם פסק-הדין שאישר את ההסכם.

10. כמו כן נקבע בקדם המשפט, כי "לאחר מתן פסק-דין חלקי לגבי השלב הראשון, יהיה הנתבע רשאי להגיש בקשה לדחיית שאלת הדירה על הסף בגין העדר סמכות"

הנתבע הגיש ביום 6.3.03 בקשה לדחיית התביעה על הסף. ביום 10.3.03 הוריתי על קבלת תגובת המשיבה תוך 10 ימים וכן הוריתי לב"כ המבקש, עו"ד ירקוני למסור את ההחלטה למשיבה. עו"ד ירקוני לא המציא כל אישור מסירה של ההחלטה למשיבה ואף לא ביקש ליתן החלטה בהעדר תגובה, לפיכך תמהני מדוע העלה בא כוח הנתבע, בסיכומיו, את שאלת הסמכות כאשר שאלה זו לא נידונה עקב מחדלו ולתובעת לא ניתנה הזדמנות לטעון את טענותיה בענין. כמו כן הנתבע קיים את ההוכחות מבלי לטעון דבר לענין הסמכות.

לפיכך, יש בהעלאת טענת הסמכות בסיכומים, משום חוסר תום-לב ואני דוחה אותה (לענין החובה לנהוג בתום לב גם בסדרי הדין, ראה [בר"ע 305/80 שילה נ' רצוקובסקי, פ"ד לה \(3\) 449, 461; בג"צ 566/81 עמרני נ' ביה"ד הרבני, פ"ד לז \(2\) 1](#)).

11. מכאן שהשאלות שיש להשיב עליהן בענין דירת גלילי הן:

- א. האם התובעת השתתפה במימון רכישת דירת גלילי?
- ב. במידה והתשובה על שאלה א' היא שלילית - יש להשיב על השאלה העקרונית - האם ניתן לאזן רק נכס אחד מכלל הנכסים שנצברו במהלך הנישואים?
- ג. במידה והתשובה לשאלה ב' היא חיובית, האם דירת גלילי היא ברת-איזון?
- ד. במידה והתשובה על שאלה ג' היא חיובית, מהו שיעור חלקה של התובעת בדירת גלילי?

דין

האם התובעת השתתפה במימון רכישת דירת גלילי?

12. ב"כ התובעת, עו"ד אהרון מסרי, טוען בסעיף 15.5 לסיכומיו, כי התובעת מכרה את דירת שמעון התרסי ואת התמורה בסך 85,000 דולר היא נתנה לנתבע "על מנת שתשמש בבוא העת לרכישת נכס משותף, וכסף זה שימש את הנתבע לרכישת הדירה" (הכוונה לרכישת דירת גלילי).

התובעת לא הביאה כל מסמך ואף לא כל ראיה שתתמוך בדבריה כי היא נתנה לנתבע 85,000 דולר (או 80,000 דולר), על-מנת שהנתבע ישתמש בכסף למימון רכישת דירת גלילי ולכן מנסה בא כוחה למצוא תימוכין בטענות הנתבע.

על התובעת היה להוכיח את טענותיה ולא להסתמך על טיעוני הנתבע. אני סבור כי התובעת היתה יכולה להביא לפחות את תדפיסי חשבון הבנק שלה ושל הנתבע על-מנת להראות כי הסך הנ"ל עבר מחשבונה לחשבונו של הנתבע, או שנתקבל על ידו בדרך אחרת (התובעת אינה טוענת שנתנה לנתבע סך של 80,000 דולר במזומן, לפיכך צריך להיות תיעוד להעברת הכסף). העובדה שהתובעת לא עשתה זאת, מלמדת כי אין כל בסיס עובדתי לטענתה.

מדובר בטענה של בעל דין שאין לה כל תמיכה, בשעה שניתן היה להביא ראיה שתתמוך בטענה, לפיכך אין לתת אמון בדבריה ([סעיף 54 לפקודת הראיות](#) (נוסח חדש, תשל"א - 1971)).

13. לפיכך אני דוחה את טענת התובעת כי היא השתתפה במימון רכישת דירת גלילי. ולכן, אני קובע כי לתובעת אין כל זכויות קנייניות בדירת גלילי.

האם ניתן לאזן רק נכס אחד מכלל הנכסים שנצברו במהלך הנישואים?

14. התובעת טוענת בסיכומיה כי "יש לנתבע נכסים נוספים שיש לאזן שווים. משיקולים מעשיים ועל מנת לא להרבות במחלוקות, צימצמה התובעת תביעתה, והיא מבקשת לראות בדירה לבדה את נכסיו של הנתבע עובר לפקיעת הנישואים. זאת כמובן, בכפוף לטענתה לגבי זכויותיה בדירה" (ר' סע' 10 לסיכומיה).

15. התובעת טוענת, בסעיף 15.8 לסיכומיה, כי "במועד פקיעת הנישואים, לא היה לתובעת רכוש כלשהו. אמנם התובעת נטלה את מכונית הפונטיאק. אולם, גם לנתבע מכונית שהוא נטל עימו". ושוב, מנסה כ"כ התובעת להסתמך על הנתבע כדי להראות כי אין לה נכסים ("הנתבע היה מגלה" אותם).

לגבי נכסיו של הנתבע, התובעת טוענת, בסעיף 17 לסיכומיה, כי לנתבע יש נכסים רבים אותם צבר במהלך הנישואים.

כאמור בסעיף 7 דלעיל, התובעת ויתרה על עריכת איזון משאבים והסתפקה באיזון משאב אחד - דירת גלילי.

16. ב"כ התובעת, עו"ד אהרון מסרי, מקדיש חלק נכבד בסיכומיו לענין זכויות התובעת בדירת גלילי מכוח חזקת השיתוף (הוא מסתמך על [ע"א 1915/91 יעקובי וקנובלר, פ"ד מט \(3\) 529](#)) וחבל. הצדדים התגרשו ולכן אין כל מקום להחיל עליהם את תוצאת פסק-הדין שניתן בפרשת [יעקובי וקנובלר](#).

תוצאת פסק-הדין בפרשת יעקובי וקנובלר, לפיה חולקו נכסי בני-הזוג יעקובי, למרות שחוק יחסי ממון חל עליהם ולמרות שהם טרם התגרשו - נובעת מחוסר תום-ליבו של מר יעקובי, שסירב להתגרש מפני שתוצאת הגירושין היתה איזון משאבים הכוללת דירות שבבעלותו (בענין החלת חזקת השיתוף על בני-זוג שחוק יחסי ממון חל עליהם, בנסיבותיו של פסק-הדין בפרשת יעקובי וקנובלר, ראה את פסק-דיני שניתן בתמ"ש 65441/98 ט' נ' ט', פורסם בפסקי דין של בית המשפט לעינייני משפחה, תש"ס - 2000, חוברת 17, עמ' 784 ובדינים, תקדין ופדאור).

לפיכך, אני דוחה את טענת התובעת לגבי חלקה בדירת גלילי מכח חזקת השיתוף.

17. מכאן, שנותר לדון בשאלה האם ניתן לערוך איזון משאבים בנכס אחד בלבד.

ב"כ הנתבע, עו"ד יורם ירקוני, טוען (בסעיף 43 א' לסיכומיו, כי על הצדדים חל חוק יחסי ממון "על פיו לא ניתן לעשות איזון "במשאב" בודד מתוך מכלול נכסים וחובות. התובעת באופן מכוון נמנעה מלפרט זכויות, מכוניות, כספים, דירות וכד' ונמנעת לצורך האיזון ומתחמקת מהעובדה שהנתבע ירד מנכסיו בתקופת נישואיו לה".

18. הנשיא שמגר קבע בע"א 1229/90 חנוך נ' חנוך, פ"ד מה (5) 584:

"עורכים שומה של נכסי כל אחד מבני הזוג, פרט לנכסים שאין לאזן שוויים. משווי הנכסים של כל בן זוג יש לנכות את סכום החובות המגיעים ממנו למעט חובות בקשר לנכסים שאין לאזן שוויים. לאחר מכן נערך האיזון לפי סעיף 6(ב), היינו:

"6. (ב) היה שוויים של נכסי בן הזוג האחד עולה על שוויים של נכסי השני, חייב האחד לתת לשני את מחצית ההפרש, אם בעין ואם בכסף או בשווה-כסף".

עינינו הרואות שאף כאן אין התייחסות לכל פריט קנייני בנפרד אלא לכל נכסי בן הזוג האחד מול כל נכסי בן הזוג השני ובין אלן נערך חישוב ההפרש וחלוקתו".

מכאן, שעל-פי סעיף 6 לחוק יחסי ממון בין בני זוג, תשל"ג - 1973 ופסק-דין חנוך, יש צורך, על-מנת לערוך איזון משאבים, לערוך שומה של כל הנכסים, ברי-האיזון, של כל אחד מבני הזוג. לא ניתן לערוך איזון בנכס אחד בלבד, אלא אם מתברר כי זהו הנכס היחידי של מי מבני-הזוג, דבר שבמשפט זה לא נדון כלל ולא נתברר כלל.

משמעותו של עצם מושג איזון המשאבים, הוא איזון כל המשאבים שכל אחד מבני-הזוג צבר במהלך הנישואים והשייכים לו, על-פי סעיף 4 לחוק יחסי ממון, למעט הנכסים המפורטים בסעיפים קטנים (1) עד (3) לחוק יחסי ממון.

לפיכך לא ניתן לבודד נכס אחד מכלל הנכסים של מי מבני-הזוג ולתבוע רק את איזונו.

מכאן, שמתיתר הצורך להתייחס לשאלות ג' וד' שבסעיף 11 דלעיל, וכי
דין התביעה להידחות.

19. לפיכך אני דוחה את התביעה לגבי דירת גלילי, בגין אי הכללתה בתביעה
לאיזון משאבים כולל, אולם התובעת רשאית להגיש תביעה לאיזון
משאבים ולכלול בה את דירת גלילי.

20. התובעת תשלם לנתבע שכר-טירחת עורך-דין בסך 15,000 ₪ ועוד מע"מ
בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום ועד מועד התשלום בפועל.

ניתן היום כ"ה באייר, תשס"ד, 16 במאי 2004, בהעדר הצדדים
ניתן לפרסם את פסק הדין.

יהודה גרניט, שופט
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה